

Notă de informare privind jurisprudența Curții – Nr. 137

Ianuarie 2011

Elefteriadis împotriva României – 38427/05

Hotărârea din 25.01.2011 [Secția a III-a]

Art. 3

Pedeapsă degradantă

Pedeapsă inumană

Obligații pozitive

Un deținut care suferă de o boală pulmonară a fost supus fumatului pasiv în penitenciar și în incinta instanțelor: *încălcare*

În fapt – Reclamantul, care suferă de o boală pulmonară cronică, se află în prezent în executarea unei pedepse cu închisoarea pe viață. Între lunile februarie și noiembrie 2005, acesta a fost plasat într-o celulă împreună cu doi deținuți fumători. În sălile de așteptare ale instanțelor, unde a fost citat să se înfățișeze în mai multe rânduri între 2005 și 2007, acesta a fost, de asemenea, ținut alături de deținuți fumători. În plus, acesta pretinde că a fost supus fumatului pasiv pe durata transferurilor între penitenciar și instanțe. Plângerile sale adresate administrației penitenciarului au fost respinse.

În drept – Art. 3: statul este obligat să ia măsuri pentru a proteja un deținut împotriva efectelor nocive ale fumatului pasiv atunci când, precum în cazul reclamantului, examinările medicale și recomandările medicilor curanți indicau că acest lucru era necesar din motive medicale. În speță, autoritățile erau astfel obligate să adopte măsuri pentru a îi proteja sănătatea, în special prin separarea lui de alți deținuți fumători, după cum acesta a solicitat de mai multe ori. Acest lucru nu pare a fi doar dezirabil, ci și posibil, având în vedere existența, în același penitenciar, a unei celule de deținuți nefumători. Faptul că penitenciarul respectiv era supraaglomerat la momentul faptelor nu scutea autoritățile de obligația de a îi proteja sănătatea reclamantului. Este adevărat că acesta pare să fi beneficiat de plimbări zilnice în curtea penitenciarului, de activități sportive de trei ori pe săptămână și de o celulă relativ mare, care nu era suprapopulată, prevăzută cu lumină și ventilație naturală. Cu toate acestea, astfel de circumstanțe, fie ele pozitive, nu erau suficiente pentru a atenua efectele nocive ale fumatului pasiv pe care a fost nevoit să le suporte. În special, ulterior perioadei în care reclamantul a fost încarcerat alături de deținuți fumători, certificatele medicale întocmite de mai mulți medici atestau o deteriorare a stării sale de sănătate la nivelul căilor respiratorii și menționau apariția unei noi boli, bronșita cronică obstructivă. În ceea ce privește privarea sa de libertate în sălile de așteptare ale instanțelor alături de alți deținuți fumători – presupunând că era vorba, de fiecare dată, de o perioadă scurtă de timp – acest lucru era contrar recomandărilor medicilor, care au recomandat ca reclamantul să evite fumatul, fie acesta activ sau pasiv. Faptul că reclamantul a fost plasat, în cele din urmă, într-o celulă alături de un deținut nefumător pare să fie legat nu de existența, în legislația națională, a criteriilor obiective care asigură separarea deținuților fumători de cei nefumători, ci mai degrabă de existența, la un moment dat, a unei capacități de găzduire suficiente într-unul dintre penitenciarele unde persoana în cauză a fost deținută succesiv. Astfel, nimic nu ne permite să

afirmăm că în cazul supraaglomerării penitenciarului în care reclamantul își ispășește în prezent pedeapsa, acesta va beneficia de condiții la fel de favorabile. În ceea ce privește motivele respingerii de către instanțe a cererilor sale de despăgubire, simplul fapt că situația denunțată de reclamant a încetat între timp datorită transferului în condiții mai favorabile nu scutește instanțele judecătorești interne de obligația de a examina dacă acest lucru a avut sau nu efecte nocive asupra persoanei în cauză și să îi acorde o despăgubire dacă este cazul. De altfel, Curtea nu consideră a fi rezonabil ca, în circumstanțele speței, să atribuie în sarcina reclamantului obligația de a demonstra temeinicia pretențiilor sale prin intermediul unor dovezi susceptibile să ateste suferințele cauzate de privarea de libertate în condiții contrare art. 3 din Convenție. O abordare atât de formalistă este de natură să excludă acordarea unei despăgubiri în numeroasele cazuri în care privarea de libertate nu este însoțită de o deteriorare vizibilă obiectiv a stării fizice sau psihice a unui deținut.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Art. 41: 4.000 EUR cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral.

[A se vedea, de asemenea, *Florea împotriva României*, nr. 37186/03, 14 septembrie 2010, Notă de informare nr. 133]

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului
Redactat de grefă, prezentul rezumat nu obligă Curtea.

Apăsați aici pentru a accesa *Note de informare privind jurisprudența* (Notes d'information sur la jurisprudence)